

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 41/03-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., Mgr. M. P., Ing. arch. Ž. L., Ing. P. L., M. I. a P. I., všetci bytom B., zastúpených advokátom JUDr. P. A., B., vo veci porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 19 S 149/02 z 30. septembra 2002 o zastavení konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu pre nezaplatenie súdneho poplatku a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P., Mgr. M. P., Ing. arch. Ž. L., Ing. P. L., M. I. a P. I. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 11. februára 2003 doručené podanie Ing. M. P., Mgr. M. P., Ing. arch. Ž. L., Ing. P. L., M. I. a P. I. (ďalej len „sťažovatelia“), všetci bytom B., zastúpených advokátom JUDr. P. A., B., označené ako „Sťažnosť proti porušeniu práv vyplývajúcich z Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovatelia v ňom namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom, ako aj uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 S 149/02 z 30. septembra 2002. Týmto uznesením krajský súd podľa § 10 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov zastavil konanie o žalobe sťažovateľov o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu pre nezaplatenie súdneho poplatku v stanovenej lehote. Sťažovatelia namietali tak postup krajského súdu pri doručovaní jeho výzvy na zaplatenie súdneho poplatku (právnemu zástupcovi, resp. sťažovateľom), ako aj skutočnosť, že *„pre toto zastavenie konania neboli splnené podmienky stanovené zákonom, pretože doposiaľ neuplynula lehota na zaplatenie súdneho poplatku“*. Na základe uvedeného sťažovatelia požiadali, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že: *„konaním Krajského súdu v Bratislave a jeho rozhodnutím č. k. 19 S 149/02-17 boli porušené základné práva sťažovateľov zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 Dohovoru o ľudských právach. Súčasne sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd označené rozhodnutie zrušil.*

Sťažovatelia tiež žiadajú, aby im ústavný súd priznal aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000,- Sk pre každého, nakoľko skutočnosť, že všeobecný súd bez splnenia zákonných podmienok zastaví konanie, navyše vo veci predmetom ktorej je v podstate ochrana ústavného práva (čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) sa negatívne dotýka dôvery sťažovateľov v nezávislé, nestranné, spravodlivé, ale najmä zodpovedné a kompetentné rozhodovanie súdov.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (a s účinnosťou od 1. januára 2002) oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 ods. 1 a § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky

č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Medzi tie podmienky konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj príslušnosť na jej prerokovanie a rozhodnutie, keďže na konanie a rozhodovanie o porušení základných práv fyzickej alebo právnickej osoby je ústavný súd oprávnený len vtedy, ak im ochranu neposkytujú iné sudy.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov preto skúmal, či ochranu tomu základnému právu, porušenie ktorého namietali (t. j. právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru), im neposkytujú všeobecné sudy na základe dostupných právnych prostriedkov nápravy, ktoré súčasne možno považovať za účinné právne prostriedky ochrany namietaného porušenia ich základného práva. Hoci z priloženého rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 19 S 149/02 ústavný súd zistil, že proti nemu opravný prostriedok nie je prípustný, pri predbežnom prerokovaní sťažnosti súčasne skonštatoval, že sťažovatelia nevyužili dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP (postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom) bolo v prípade sťažovateľov prípustné a v súlade s § 243b ods. 1 OSP ho možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru (podobne ústavný súd už rozhodol v prípadoch I. ÚS 31/00, II. ÚS 13/00).

Aj doterajšia súdna prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho potvrdzuje, že dovolanie v prípadoch zmätočnosti konania, ktorá spočíva

v odňatí možnosti konať pred súdom v dôsledku zastavenia konania (§ 237 písm. f) OSP), predstavuje efektívny prostriedok ochrany práv účastníkov občianskeho súdneho konania v systéme všeobecného súdnictva (z publikovanej judikatúry je to R 50/97, z nepublikovanej judikatúry je to rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 43/98 z 25. marca 1999). Ak preto: „okresný a krajský súd zastavili konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci pre takýto záver neboli dané dôvody, zabránili tým žalobcovi, aby jeho žalobný návrh bol posudzovaný meritórne, čím bol zároveň naplnený tvrdený dovolávací dôvod podľa ust. § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“, takže „zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod, je odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku“ (Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky 5-6/1997, č. 50).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov preto ústavný súd skonštatoval, že mali k dispozícii účinný opravný prostriedok nápravy označených základných práv v systéme všeobecného súdnictva, ktorý ale nevyužili, a to dovolanie podľa § 236 OSP. Keďže ústavný súd je o namietanom porušení základného práva alebo slobody v konaní o sťažnostiach oprávnený konať len vtedy, ak ochranu tomuto právu neposkytuje iný súd, a keďže v tomto prípade mali sťažovatelia k dispozícii právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde bolo treba ich sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2003